

Anna Frank, contra Europa

Fa poc més d'un any un col·lectiu de veïns del barri de Gràcia de Barcelona va iniciar una campanya per canviar el nom d'un tram del carrer de Sèneca pel d'Anna Frank com a protesta per la presència de la llibreria Europa, que fa apologia del nazisme.

La legislació de l'estat espanyol és una de les més permissives d'Europa en matèria editorial. Això permet l'existència al cor de Barcelona, al barri de Gràcia, de la llibreria Europa, especialitzada en l'edició i difusió de bibliografia nazi i de la seva mitologia.

Davant d'aquesta presència pública i coneguda d'un centre de difusió de l'extrema dreta, un grup de veïns es va organitzar per tal de mostrar el seu rebuig. La seua protesta és simbòlica però ha aconseguit captar l'atenció del públic i ha servit per denunciar l'ambigüitat de la legislació espanyola sobre la difusió d'idees nazis.

Fa poc més d'un any, es va constituir la Plataforma Cívica pel Carrer d'Anna Frank, que ja té l'adhesió de 170 entitats. El seu objectiu és denunciar l'existència d'una llibreria que fa apologia del nazisme i aconseguir el canvi de nom del tram del carrer de Sèneca on es troba la llibreria pel d'Anna Frank, una de les víctimes de la repressió a l'Alemanya de Hitler. Aquest boicot està inspirat sobretot en l'exemple dels ecologistes belgues, que van aconseguir canviar el nom del carrer de l'ambaixada russa pel d'Andrei Sakharov.

Ara ja fa un any i mig de l'inici de la campanya i aquest col·lectiu ja està a punt de finalitzar la seva feina. El proper mes de setembre, l'equip de govern del districte de Gràcia ha de prendre la decisió d'acceptar o no el canvi de nom.

Per Carles Espona, un dels cofundadors de la Plataforma, el canvi de nom es pot considerar pràcticament un fet. Tant entre els veïns, com a l'Ajuntament de Barcelona, existeix un suport unànime de totes les forces polítiques a la iniciativa.

Abans, però, de la decisió final hi haurà una reunió entre l'ajuntament, la Plataforma i un petit

La legislació de l'estat fa que, al contrari del que passa a la majoria d'Europa, es permeti la impressió de propaganda nazi.

grup de veïns afectats que tenen algunes reserves respecte al canvi de nom.

Els responsables de la plataforma, que han aconseguit més de 8.000 signatures a favor de la seva iniciativa, expliquen que els veïns que tenen reserves no són més d'una quinzena. Per Carles Espona, aquestes reticències responen més al temor a la despesa que es pugui generar pel canvi de nom del carrer que no a un rebuig real i en algun cas amaguen l'interès de demanar altres millores de tipus urbà.

En qualsevol cas, els responsables de la Plataforma consideren que són diferències salvables, ja que l'ajuntament preveu uns ajuts econòmics per tal que el canvi de nom no provoqui cap despesa als veïns afectats.

Presència a les festes del barri. Per acabar de difondre el seu missatge, la Plataforma aprofitarà les tradicionals festes del barri de Gràcia per a fer un seguit d'activitats. Hi destaquen una recollida simbòlica de petons contra la llibreria Europa, el repartiment d'adhesius amb els distintius que els nazis feien portar als presos dels camps de concentració, exposicions o un cicle de cinema antinazi.

Els membres de la plataforma diuen que un cop aconseguit el seu objectiu es dissoldran, ja que no volen trepitjar el treball que altres associacions antinazis ja fan. Aquestes altres entitats, com SOS-Racisme o l'Amical Mauthausen, estudien la possibilitat d'emprendre mesures legals contra la llibreria, aprofitant l'entrada en vigor del nou Codi Penal. També en aquest sentit, la quarta tinent d'alcalde de Barcelona, Pilar Rahola (ERC) que actualment exerceix com a alcaldessa accidental, ha demanat al fiscal en cap de Catalunya, José María Mena, que emprengui una actuació contra aquesta llibreria del carrer de Sèneca per imprimir i difondre propaganda nazi i feixista i per realitzar una apologia de la violència. Al setembre vi-

ment, Rahola i Mena mantindran una reunió per abordar aquest punt.

Fins ara, únicament les forces de la policia nacional han fet investigacions sobre l'extrema dreta regularment. Els Mossos d'Esquadra no han obert cap investigació oficial ja que encara no tenen competències en aquest àmbit a Barcelona. (Ara, només en tenen a les quatre comarques on s'ha dut a terme la substitució de forces de seguretat pels Mossos: el Gironès, el Ripollès, Osona i la Selva.)

El nou Codi Penal, l'ambigüitat. Amb l'antic Codi Penal no existia marge per a cap mena d'actuació. Amb el text aprovat recentment existeix en teoria una eina legal per impedir la propaganda nazi però les forces de seguretat mantenen un cert escepticisme sobre la seua eficàcia ja que consideren que la nova legislació és encara molt ambigua.

El nou Codi Penal (capítol II, article 607), inclou el delictes de genocidi. En el punt dos, l'article diu: "la difusió per qualsevol mitjà d'idees o doctrines que neguin o justifiquin els delictes tipificats en l'apartat anterior d'aquest article [on es defineix els diversos delictes que s'engloben dins del concepte de genocidi], o pretenguin la rehabilitació de règims o institucions que emparin pràctiques generadores d'aquests [delictes], es castigarà amb la pena de presó d'un a dos anys".

L'escepticisme no prové únicament de les forces de seguretat, els responsables de la Plataforma també opinen que el nou Codi Penal no és prou clar i que depèn massa de la interpretació del jutge. Una hipotètica defensa de les activitats de la llibreria Europa podria anar encaminada, per exemple, a declarar que el material que es difon és d'interès històric. Sota aquesta perspectiva, la possible condemna depèn de l'aplicació i de la interpretació que en cada cas es faci de la llei.

Aquesta permissivitat de la legislació de l'estat fa que, al contrari del que passa a la majoria de

Membres de la Plataforma subjecten un cartell de protesta contra la presència de la llibreria Europa. A les mans porten els adhesius que repartiran entre els assistents a les festes del barri de Gràcia. Són alguns dels distintius que els nazis feien portar cosits a la roba als presos per identificar el col·lectiu al qual pertanyien. (Foto: Xavier Gómez)

El testimoni d'una tragèdia

Anna Frank va néixer a Frankfurt el 12 de juny de 1929. Era filla de comerciants alemanys d'origen jueu. Amb la pujada al poder de Hitler, el 1933, la família Frank fugí d'Alemanya i es refugià a Amsterdam. Però les seves condicions de vida van canviar totalment quan les tropes de Hitler van envair Holanda. Llavors van anar succeint-se les prohibicions per als jueus, que van anar augmentant fins arribar a la persecució. El 12 de juny de 1942, quan Anna Frank feia tretze anys, el seu pare va regalar-li un llibret en blanc. Va començar a escriure un diari. Un mes després, la seva família va haver d'instal·lar-se en un amagatall, annex a un edifici, per fugir de la SS. Durant els dos anys següents, Anna Frank va anar anotant totes les seves vivències en aquell amagatall. El 4 d'agost de 1944, la SS va descobrir l'annex on era la família Frank. Set mesos després, Anna morí al camp de concentració de Bergen-Belsen, poc temps abans de ser alliberat. Otto Frank, el pare, va ser l'únic supervivent de la família a l'holocaust.

L'extraordinària sensibilitat d'*El diari d'Anna Frank* —traduït a més de 50 idiomes—, el converteix en un símbol de la repressió nazi. **E. R.**

A la llibreria Europa venen 'El diari d'Anna Frank'

La llibreria Europa, objectiu de la protesta, està situada al carrer de Sèneca, entre Minerva i la Riera de Sant Miquel, al barri de Gràcia de Barcelona. Aquest és el tram de carrer al qual els veïns volen canviar el nom.

Es un establiment amb una entrada petita, que en cap cas fa pensar que hagi pogut ser un dels centres més importants d'Europa en la edició i difusió de les diverses ideologies d'extrema dreta. Es clar, però, que des de la botiga no es veuen ni el pis llogat a la planta de sobre (antiga seu de CEDADE, Círculo Español de Amigos de Europa, una de las associacions d'extrema dreta més ben organitzades de l'estat), ni els interiors de l'establiment.

Si el vianant despreviut entra a la llibreria, es troba

amb la cara més amable de l'extrema dreta neonazi. Fins i tot, si és molt innocent, potser no caurà que es tracta d'un dels punts difusors d'aquestes teories xenòfobes i racistes.

Per acabar de reblar el clau, el visitant més despistat pot trobar llibres com *Els catalans als camps nazis* de Montserrat Roig, una biografia del poeta Federico García Lorca, *El Capital*, l'Alcorà, o l'estudi *Franco, Caudillo de España* de Paul Preston.

Ja en el punt àlgid del desconcert, es pot comprar una edició -això sí, no gaire luxosa- d'*El diari d'Anna Frank*.

Però l'estupor i els dubtes inicials s'esvaeixen quan la vista topa de cop amb llibres com *Adolfo Hitler, el último avatar* de Miguel Serrano, *Hitler* de Werner Maser (un llibre prohibit a Àustria i que ha generat una forta polèmica a Alemanya), *Discursos* de Rudolf Hess, *El mito del s. XX* d'Alfred Ro-

semberg, l'ideòleg de les teories antisemites i racistes de l'Alemanya de Hitler i un dels principals responsables de les deportacions i execucions en massa a les zones ocupades de l'Europa de l'Est.

És llavors quan, ja sense fixar-se, el visitant comença a identificar la més variada i extensa gamma de títols relacionats amb l'extrema dreta i el nazisme de

ARXIU / JORDI MORERA

La llibreria Europa. Una entrada petita per a un gran centre difusor.

la seva curta però contundent història.

Els llibres tradicionals d'història sobre la Segona Guerra Mundial estan envoltats per la "història revisada" dels autors que neguen l'holocaust, discursos de líders nazis i feixistes, i revistes d'extrema dreta.

També es poden adquirir gravacions de discursos, vídeos, discs compactes i tota mena de simbologia nazi: banderes, pins, solda-

dets, insígnies...

Tot plegat resta embolcallat per un constant fil musical wagnerià o de marxes militars cantades per àries veus.

La gent de la llibreria Europa no entén la campanya contra el seu establiment. Diuen que es tracta d'un atac a la llibertat d'expressió i de pensament i acusen la Plataforma Cívica Anna Frank d'intolerant.

El canvi de nom del tram del carrer no els treu la son, si més no, això és el que diuen. Ara bé, no entenen per què volen posar el nom d'Anna Frank. Segons comenten, per ells, és un personatge literari inexistent. A més a més, en cas d'haver existit, és que no van morir nens espanyols o catalans? Per què, doncs, es tria una criatura de fora, quan segur que n'hi havia d'aquí que van morir en els camps de concentració?

Però, en què quedem, han existit o no els camps de concentració? **E. R.**

països europeus, es permeti la impressió de propaganda nazi. Això ha convertit aquesta llibreria en la subministradora habitual de publicacions a diversos grups neonazis d'arreu d'Europa. Sembla, però, que el nou Codi Penal, tot i resultar ambigu, ha obligat a actuar amb més prudència aquest establiment difusor de les ideologies d'extrema dreta. Membres de la plataforma creuen que l'activitat editora que fins ara portava a terme la llibreria Europa s'ha traslladat a un altre lloc i que la publicació de materials més important probablement es fa des d'altres punts de la geografia catalana.

Perspectives d'actuació. Les possibles actuacions judicials que es puguin emprendre depenen molt de com evolucioni l'aplicació del nou Codi Penal. Com que no ha passat gaire temps des que es va implantar, els jutges, generalment, atorguen un període prudencial a les organitzacions susceptibles de ser sancionades per l'actual llei per tal que es puguin adaptar al nou marc legal. Això pot provocar un cert endarreriment de l'actuació judicial contra aquest tipus de grups. Un altre aspecte important que comporta el curt període d'aplicació d'aquest nou codi és la poca jurisprudència existent, que, de fet, és gairebé inexistent.

De moment, però, la poca que hi ha, no s'ha mostrat gens dura contra aquesta classe de delictes. Fa pocs dies, aplicant ja el nou codi, van ser absolts uns caps rapats que havien fet unes declaracions xenòfobes i racistes en el programa *Informe Semanal* de Televisión Española. Aquesta absolució ha provocat ja serioses crítiques de diferents col·lectius al nou marc penal i a la seva aplicació.

Caldrà veure, d'aquí un temps, com es van resolent els conflictes d'aquest tipus per poder donar o no la raó a aquells que diuen que amb el nou Codi Penal s'ha perdut una bona oportunitat.

Enric Rimbau